

EVOLUȚIA COMERȚULUI EXTERIOR AL ROMÂNIEI ÎN CONTEXTUL ADERĂRII LA UNIUNEA EUROPEANĂ

*Lect. univ. dr. PRIPOAIE Rodica
Lect. univ. drd. HORNEȚ Carmen - Gabriela
Universitatea Danubius Galați*

Abstract

The European Union has offered strong political and technical support at every stage of the trade liberalization process in South Eastern Europe. For candidate countries, the experience of trade liberalization in SEE does positively forego the economic cooperation, which stands for an element that inheres the European Union Membership. The EU is by far the most important trading partner for South Eastern European countries. In 2005, the total trade between the EU and the SEE amounted to € 79 billion. In 2004, regional trade amounted to € 3.5 billion, Romania's exports to the SEE countries went up € 244 million (47%) of total.

Comerțul exterior

Statistica comerțului exterior include toate bunurile materiale care se schimbă între România și alte țări, având ca obiect: importul direct de mărfuri pentru consum, mărfurile importate scoase din antrepozitele vamale sau zonele libere pentru a fi puse în consum, exportul de mărfuri de origine națională, precum și exportul de mărfuri importate, declarate pentru consumul intern. De asemenea, se cuprind: importurile temporare de bunuri străine pentru prelucrare în interiorul țării (prelucrare activă), exporturile de produse compensatoare rezultate după prelucrarea în țară, exporturile temporare de bunuri pentru prelucrare în alte țări (prelucrare pasivă), importurile de produse compensatoare rezultate după prelucrarea în afara țării și bunurile importate sau exportate în sistemul de leasing financiar (la valoarea integrală a bunurilor). În export și import nu sunt cuprinse mărfurile în tranzit, mărfurile temporar admise/scoase în/din țară (cu excepția celor pentru prelucrare), mărfurile achiziționate de organizații internaționale pentru utilizări proprii în România și mărfurile pentru reparații.

Statistica comerțului exterior se realizează în conformitate cu metodologia utilizată pe plan internațional, iar mărfurile exportate și importate au fost clasificate, după Nomenclatorul Combinat (NC), care stă și la baza tarifului vamal. Datele pe secțiuni din Clasificarea

Standard de Comerț Internațional (CSCI, Rev.3), pe Marile Categori Economiche (MCE) și pe principalele activități ale economiei naționale (CAEN, Rev.1) s-au determinat pe baza unor tabele de trecere între aceste nomenclatoare și Nomenclatorul Combinat. Valoarea mărfurilor exportate și importate se stabilește pe baza prețurilor efective FOB¹ la exporturi și a prețurilor efective CIF² la importuri. Transformarea importurilor CIF în importuri FOB pentru calculul soldului operațiunilor de comerț exterior s-a realizat prin aplicarea unui coeficient de transformare CIF-FOB (1,0834) stabilit pe baza unei cercetări efectuate la principalele societăți comerciale de profil. Datele valorice sunt exprimate în lei, euro și dolari SUA pentru asigurarea comparabilității datelor, în condițiile fluctuațiilor mari ale cursului de schimb al monedei naționale. Conversia datelor valorice exprimate în "lei" (din declarațiile vamale), în "euro" și "dolari SUA" se face utilizând cursul oficial de schimb comunicat de Banca Națională a României, pentru cele două monede.

Comerțul exterior cu fiecare țară s-a determinat pe baza principiului "țara de destinație" (la export) și "țara de origine" (la import). Se consideră "țara de destinație țara în care mărfurile vor fi consumate, iar "țara de origine" țara în care a fost produsă marfa sau în care marfa a suferit ultima transformare. Uniunea Europeană continuă să fie primul exportator de bunuri pe plan mondial (cu o pondere de 20% în exportul mondial de bunuri în anul 2002) și al doilea importator mondial de bunuri, după S.U.A (cu o pondere de 19% în importul mondial de bunuri). În ceea ce privește ponderea principalelor țări membre luate individual în exportul mondial de bunuri, Germania ocupă locul al doilea (în anul 2003 a trecut pe primul loc devansând S.U.A), Franța locul al cincilea și Marea Britanie locul al șaselea. Din punct de vedere al ponderii în importul mondial, Germania ocupă locul al doilea, urmată de Marea Britanie și Franța.

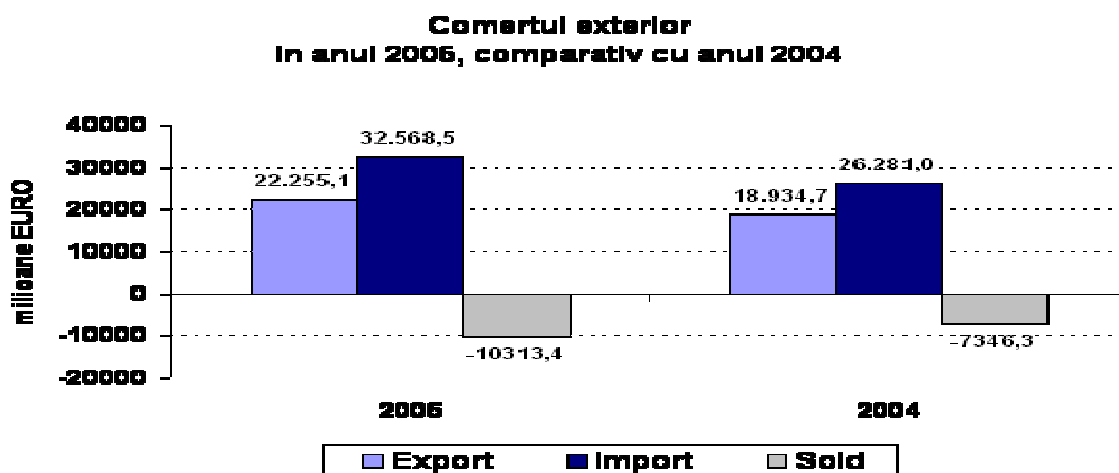
Dintre noile 10 țări membre ale Uniunii, Polonia efectuează cel mai mare volum de comerț (în anul 2002 a deținut 3,8% din exportul UE 15 și 2,8% din importul UE 15, urmată de Cehia și Ungaria). Luând în considerație valoarea comerțului mondial în anul 2001, cele 10 noi țări integrate vor spori ponderea comerțului intracomunitar în totalul comerțului UE de circa 52% la 67%, în timp ce ponderea UE în exportul mondial de bunuri (inclusiv comerțul intracomunitar) va atinge 41%. Excluzând comerțul intracomunitar, ponderea UE 15 în exportul mondial de bunuri este de circa 20%, iar al UE 25 de 18%.

---

¹ Prețul FOB – Free on Board – Liber la bord reprezintă prețul la frontiera țării exportatoare, care include valoarea mărfii, toate cheltuielile de transport până la punctual de îmbarcare, precum și toate taxele suportate pentru ca marfa să fie încărcată la bord.

Evoluția comerțului exterior al României în anul 2005 comparativ cu anul 2004

Comerțul exterior în anul 2005 a evoluat față de anul precedent ca în fig. 1:

Sursa: Autoritatea Națională a Vămirilor

Volumul total al comerțului exterior în anul 2005 a crescut cu 21, 2 % față de 2004, exportul înregistrând o creștere de 17, 5%, iar importul o creștere de 23, 9%. Exportul FOB, realizat în anul 2005 a fost de 22.255,1 mil. EURO, cu 3.320,4 mil. EURO mai mare decât în anul 2004, când s-a cifrat la 18.934,7 mil. EURO.

Importul CIF realizat în anul 2005 s-a cifrat la 32.568,5 mil. EURO, cu 6.287,5 mil. EURO mai mare decât în 2004, când a fost de 26.281,0 mil. EURO. Evoluția importului comparativ cu creșterea exportului a determinat înregistrarea la sfârșitul anului, a unui deficit comercial de 10.313,4 milioane euro, cu 2.967,1 milioane euro mai mare decât în anul 2004, când s-a cifrat la 7.346,3 milioane euro. Balanța comercială în anul 2005, comparativ cu anul 2004, evidențiază o creștere a exporturilor și, în special, ale celor de produse prelucrate, față de creșterea importurilor, impuse, în principal, de necesarul industriilor în lohn și a necesarului de materii prime al economiei naționale.

Evoluția exporturilor și importurilor pe secțiuni conform Sistemului Armonizat

Creșterile înregistrate la export reflectă capacitatea de ofertă a economiei naționale și creșterea corespunzătoare pe piețele externe, inclusiv valorificarea mai bună a facilităților de acces ale produselor românești pe piețele țărilor cu care România are acorduri de comerț liber.

² Prețul CIF – Cost, Insurance, Freight – Cost, Asigurare, Navlu – reprezintă prețul la frontiera țării importatoare, care cuprinde atât elementele componente ale prețului FOB, cât și costurile asigurării și transportului internațional.

Ponderea în exportul românesc pe principalele secțiuni ale Sistemului Armonizat în anul 2005, comparativ cu anul 2004, se prezintă astfel:

Tabelul 1

EXPORT (%) din care:	2004	2005
materiale textile și articole din aceste materiale	22,3	19,0
mașini, aparate și echipamente electrice	17,6	17,7
metale comune și articole din acestea	15,4	14,8
produse minerale	7,2	11,1
vehicule, aeronave, vase și echipamente de transport	6,3	7,9
încălțăminte, pălării, umbrele	6,5	5,8
produse ale industriei chimice	4,1	4,5
materiale plastice	3,8	3,9
lemn, cărbune de lemn și articole	4,4	3,8

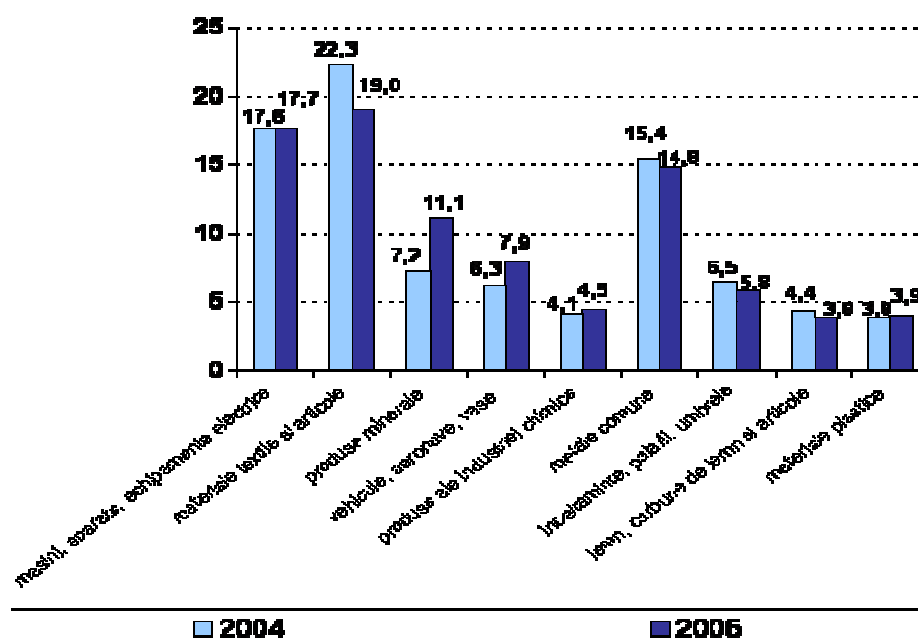

Figura 2

Sursa : Autoritatea Națională a Vămirilor

Creșteri la export, în raport cu anul 2004, s-au înregistrat îndeosebi la produsele prelucrate și anume :

- mașini, aparate și echipamente electrice : 617,3 milioane euro (creștere cu 18,6%) ;
- vehicule, aeronave, vase și echipamente de transport : 569,2 milioane euro (creștere cu 47,5%) ;
- metale comune și articole : 373,8 milioane euro (creștere cu 12,8%) ;
- produse ale industriei chimice și industriilor conexe : 223,8 milioane euro (creștere cu 29,0%) ;
- metale plastice și articole : 154,4 milioane de euro (creștere cu 21,8%) ;

- mărfuri și produse diverse : 73,8 milioane euro (creștere cu 7,2%) ;
- încălțăminte, pălării, umbrele și părți ale acestora : 52,7 milioane euro (creștere cu 4,3%).

Creșterile cele mai mari s-au înregistrat la secțiunea : "Produse minerale" - 1.103,4 mil. EURO, respectiv 81,1%.

Ponderea în importul românesc a principalelor secțiuni ale S.A. în anul 2005, comparativ cu anul 2004, se prezintă astfel :

Tabelul 2

IMPORT (%) din care :	2004	2005
mașini, aparate și echipamente electrice	23,8	23,4
produse minerale	13,4	15,6
materiale textile și articole din aceste materiale	12,6	10,2
vehicule, aeronave, vase și echipamente de transport	9,2	10,2
metale comune și articole din acestea	8,4	8,8
produse ale industriei chimice	7,9	7,5
materiale plastice	5,8	6,0
produse alimentare, băuturi	2,8	2,7
piei brute	2,5	2,2
animale vii	1,5	2,0
produse ale regnului vegetal	2,1	1,3

Sursa : Autoritatea Națională a Vămilelor

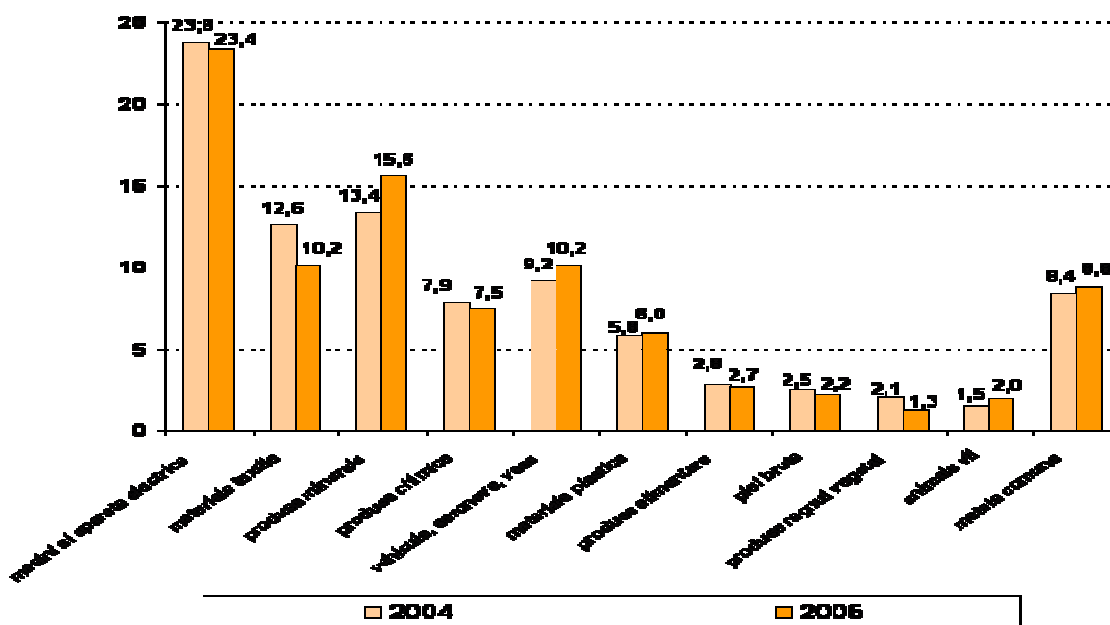

Figura 3

Sursa : Autoritatea Națională a Vămilelor

Creșterea importului, în anul 2005 (6.287,5 milioane euro), comparativ cu anul 2004 se localizează, în principal, la următoarele produse :

- sectorul agriculturii și industriei alimentare ;
- sectorul industrial.

**Orientarea geografică a exportului
in anul 2005, comparativ cu anul 2004**

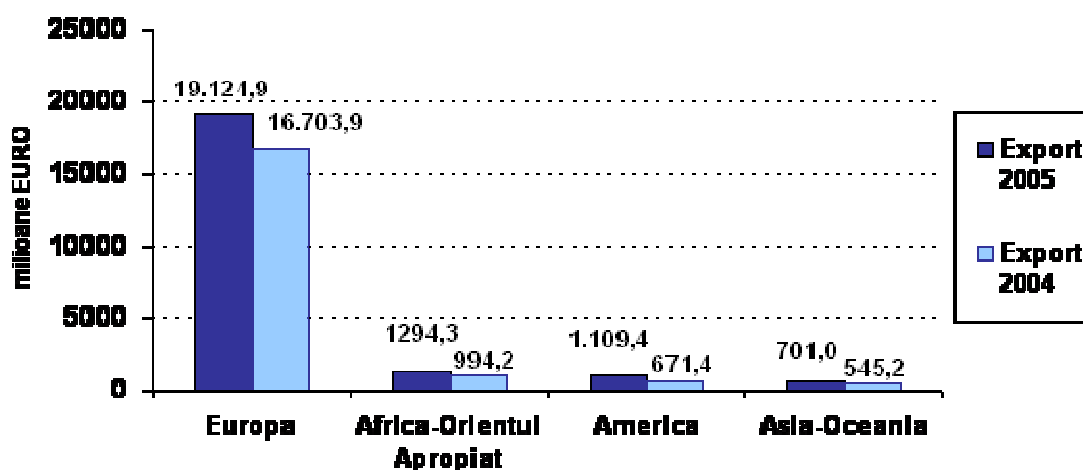

Figura 4

**Orientarea geografică a importului
in anul 2005, comparativ cu anul 2004**

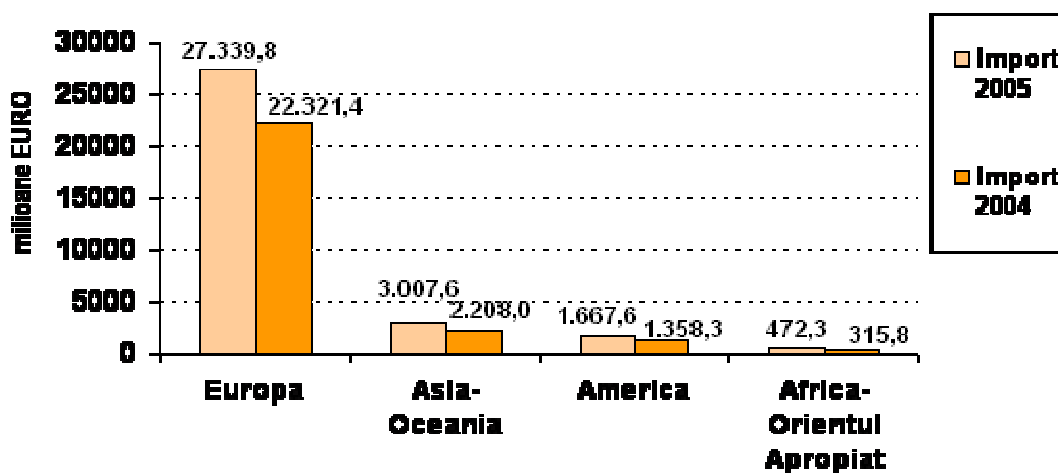

Figura 5

Sursa : Autoritatea Națională a Vămirilor

Exportul și importul se desfășoară în cea mai mare parte cu statele europene (85,9%, respectiv 83,9%). UE este principalul partener, cu o pondere de 67,6% la export și 62,2% la import. În anul 2005 creșterea valorii exportului cu 17,5% și a importului cu 23,9%, comparativ cu anul precedent, a fost oglindită diferențiat pe zone geografice, astfel :

Tabelul 3

	EXPORT (mil. EURO)			IMPORT (mil. EURO)		
	2005	2004	Creștere (%)	2005	2004	Creștere (%)
TOTAL din care :	22.255,1	18.934,7	17,5	32.568,5	26.281,0	23,9
EUROPA din care :	19.124,9	16.703,9	14,5	27.339,8	22.321,4	22,5
UE	15.043,0	13.806,8	9,0	20.251,1	17.064,8	18,7
CEFTA	780,4	515,4	51,4	378,1	317,9	18,9
Africa și O. Apropiat	1.294,3	994,2	30,2	472,3	315,2	49,6
Asia - Oceania	701,0	545,2	28,6	3.007,6	2.208,0	36,2
America	1.109,4	671,4	65,2	1.667,6	1.358,3	22,8

Sursa : Autoritatea Națională a Vămirilor

În 2005, primele 10 țări partenere la export, au fost : Italia (cu o pondere în totalul exportului românesc de 19,2%) ; Germania (14,0%) ; Turcia (7,9%) ; Franța (7,4%) ; Marea Britanie (5,5%) ; Ungaria (4,2%) ; SUA (4,1%) ; Austria (3,1%) ; Olanda (2,7%) ; Bulgaria (2,7%). La import primele 10 țări partenere dețin o pondere de 66,7% din totalul realizat în anul 2005, respectiv : Italia 15,5% ; Germania 14,0% ; Federația Rusă 8,3% ; Franța 6,7% ; Turcia 4,9% ; China 4,1% ; Austria 3,7% ; Ungaria 3,3% ; Kazahstan 3,3% ; Polonia 2,9%. Această evoluție diferențiată a condus la modificarea ponderii zonelor în totalul exportului și importului astfel :

Tabelul 4

	EXPORT		IMPORT	
	2005%	2004%	2005%	2004%
TOTAL din care :	100,0	100,0	100,0	100,0
EUROPA din care :	85,9	88,2	83,9	84,9
UE	67,6	72,9	62,2	64,9
CEFTA	3,5	2,7	1,2	1,2
Africa și O. Apropiat	5,8	5,3	1,5	1,2
Asia - Oceania	3,1	2,9	9,2	8,4
America	5,0	3,5	5,1	5,2

Sursa : Autoritatea Națională a Vămirilor

Evoluția soldului balanței comerciale

Balanța comercială la finele anului 2005 (export FOB – import CIF) a înregistrat un deficit de 10.313,4 mil. EURO, care s-a majorat cu 2.967,1 mil. EURO, față de aceeași perioadă a anului trecut, când a fost de 7.346,3 mil. EURO. Pe zona Europa, deficitul balanței schimburilor comerciale a fost de – 8.214,9 mil. EURO. Deficite s-au înregistrat și pe relațiile : Asia-Oceania – 2.306,6 mil. EURO și America – 558,2 mil. EURO. Singura zonă pe care s-a înregistrat un surplus al balanței schimburilor comerciale externe este Africa și Orientul Apropiat, de + 822,0 mil. EURO.